

BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 29 juli 2016
Onderwerp : Flora en faunawet - zaaknummer 2016-010114 – Elburg
Activiteit : schadebestrijding spreeuw - Zuiderzeestraatweg West-Doornspijk
Verlenen/afwijzen : Verlenen

Aanvrager : J. Morren
Zaaknummer : 2016-010114

Ontheffing Flora en faunawet (hierna Ffw) artikel 68 aan de heer J. Morren te Elburg : voor schadebestrijding van spreeuw in fruit.

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 21 juli 2016 ontvingen wij een aanvraag van de heer J. Morren voor een ontheffing op grond van de Ffw, artikel 68, voor het bestrijden van schade veroorzaakt door spreeuwen aan fruit op gronden bij hem in gebruik voor de teelt van blauwe bessen.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): spreeuw;
- schade/overlast aan : fruit blauwe bes;
- locatie: ; Zuiderzeestraatweg West Doornspijk gemeente Elburg
- periode aanvraag: heden t/m 30 september 2016;
- preventieve maatregelen: gaskanonnen, poppen, vliegers(roofvogels), geweerschoten.
- aangevraagde middelen: geweer overdag.

Voorgaande ontheffingen

Er is niet eerder ontheffing verleend voor spreeuwen aan blauwe bessen.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Op grond van de artikelen 9 en 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te verontrusten, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. De spreeuw is aangemerkt als beschermde inheemse diersoorten.

Vrijstelling op grond van artikel 65 Ffw

In artikel 65 Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. De spreekw is als zodanig aangewezen.

Voor deze soorten kan bij ministeriële regeling, dan wel provinciale verordening, worden toegestaan dat de grondgebruiker handelt in afwijking van het bepaalde in de artikelen 9 t/m 12 van de Ffw ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren, of schade aan de fauna, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De spreekw staat in de Provinciale vrijstellingsverordening. Deze mag daarom in het kader van belangrijke schade aan landbouwgewassen onder nadere voorwaarden jaarrond worden verontrust. Daarnaast mogen spreekw op percelen met bedrijfsmatige teelt van pit- en steenvruchten ter ondersteuning van de verjaging in de periode 1 mei tot 1 november gedood worden met het geweer. Fruit is onder te verdelen in steen- en pitvruchten en andere vruchten; waaronder besvruchten als blauwe bessen. Het gebruik van het geweer voor afschot van spreekw is voor blauwe bessen niet toegestaan.

Ontheffing op grond van artikel 68 Ffw

Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen Gedeputeerde Staten, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74 van de Ffw:

- a in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;
- e met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In onderhavig geval wordt ontheffing gevraagd vanuit het belang genoemd onder c.

Tot aanwijzing van de voren beschreven belang(en) is overgegaan omdat het voorkomen of bestrijden van deze vormen van schade niet geheel aansluit bij de belangen die bij of krachtens artikel 68 van de Ffw zijn aangewezen en er niettemin grote behoefte bestaat hiertegen op te treden.

Faunabeheerplan

Een ontheffing wordt in beginsel verleend aan een Faunabeheereenheid (FBE) op basis van een faunabeheerplan. Indien, gelet op de soort dan wel de aard of omvang van de te verrichten handelingen, de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan of tussenkomst van een FBE, dan wel het gebied waar de handelingen worden verricht niet is gelegen in een gebied waarover zich de zorg van een FBE uitstrekt, kan de ontheffing ook aan anderen dan een FBE worden verleend. De Faunabeheereenheid Gelderland heeft geen faunabeheerplan opgesteld voor schade van vogels in fruit.

Provinciaal schadebestrijdingsbeleid

De Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 oktober 2002 is per 21 augustus 2012 vervangen door de Kadernota Faunabeleid. In deze Kadernota wordt ten aanzien van de spreekw niets aangegeven. Aangegeven is wel dat er nog concrete beleidsregels zullen volgen. Tot die tijd zullen we – voor zover relevant en actueel – aansluiting zoeken bij hetgeen is bepaald in de Nota Flora- en faunabeleid uit 2002.

In deze nota is met betrekking tot de spreeuw het volgende opgenomen.

De spreeuw is een algemene vogelsoort die schade veroorzaakt in de landbouw. In Gelderland kan vooral schade optreden in de teelt van pit- en steenvruchten. Gedeputeerde Staten willen daarom voor de spreeuw vrijstelling aan de grondgebruikers verlenen voor opzettelijke verstoringen en voor de fruitteelt tevens vrijstelling voor afschot verlenen. In overige gevallen kan ontheffing voor afschot verleend worden wanneer er daadwerkelijk schade optreedt. Gezien de opname in de provinciale vrijstellingsverordening voor schadebestrijding in fruitteelt ontbreekt de noodzaak voor een faunabeheerplan en ontheffing verlening op voorhand voor overige gewassen.

Procedure

Op grond van de Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland (artikel 12, tweede lid) zijn de bepalingen betreffende besluiten van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op ontheffingen waaraan geen faunabeheerplan ten grondslag ligt. Dit betekent dat het besluit is voorbereid volgens de reguliere voorbereidingsprocedure en dat het niet eerst gedurende zes weken in ontwerp ter inzage behoeft te worden gelegd.

c Advies Faunafonds

Het Faunafonds heeft desgevraagd het volgende advies afgegeven op ons verzoek om bevestiging van eerder door haar uitgebrachte adviezen terzake.

“ Schade

Van spreeuwen is bekend dat zij in korte tijd belangrijke schade kunnen aanrichten aan de blauwe bessenteelt. Deze schade doet zich voor in de afrijpingsfase van de bessen.

Andere bevredigende oplossingen

Uit de ontheffingsaanvraag blijkt dat de teler preventieve middelen heeft ingezet in de vorm van gaskanonnen, vliegers (nabootsing roogvogels) en vogelverschrikkers. In het rapport van het bedrijfsbezoek dat voor de provincie is opgesteld, is de inzet van deze middelen bevestigd. Ondanks die middelen zijn er tijdens het bezoek toch spreeuwen op het perceel waargenomen.

Schade door spreeuwen aan bessenteelt is op duurzame wijze te voorkomen door het aanbrengen van afdeknetten. Het volledig overnetten van percelen is vergt een forse investering van de teler. Daar de bessen momenteel in de rijpingsfase zitten is het, buiten de kosteninvestering, op dit moment ook in praktische zin niet haalbaar de netten tijdig geplaatst te hebben.

Gunstige staat van instandhouding

Ondanks dat de spreeuw in Nederland in aantal afneemt (de laatste 10 jaar zijn er per jaar ca. 2% minder broedgevallen) is dit in Nederland nog steeds een algemeen voorkomende soort en zal met de ontheffing verlening de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar worden gebracht. Dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is wordt daarnaast onderschreven doordat in Gelderland een provinciale vrijstelling voor het doden van spreeuwen ter voorkoming van bedrijfsmatige schade aan pit- en steenvruchten in de periode 1 mei tot 1 november.

Beleid Faunafonds

Op basis van de beleidsregels van het Faunafonds wordt geen tegemoetkoming verstrekt bij schade veroorzaakt door vogels aan onder andere bessenteelt (art 9, lid g, onder I). De schade veroorzaakt door spreeuwen aan blauwe bessen komt dus niet in aanmerking voor een tegemoetkoming van het Faunafonds. “

Het bestuur adviseert ons de ontheffing voor de aangevraagde periode te verlenen en de teler in overweging te geven het perceel ter voorkoming van schade in komende jaren te overnetten.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 68 van de Ffw kunnen gedeputeerde staten onder meer ontheffing verlenen van het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11, 12, 72, vijfde lid en 74 van de Ffw. Dit ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door spreeuwen aan landbouwgewassen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is er sprake van **schade**?
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen**?
- Is de **gunstige staat van instandhouding** van de te bestrijden soort in gevaar?

1 Schade

Dreiging van belangrijke schade dient bij voorkeur met historische gegevens te worden onderbouwd. Als definitie voor belangrijke schade hanteren wij tenminste € 250,- per geval. In Gelderland is niet eerder schade door spreeuwen aan blauwe bessen opgetreden. Voorts kan door of vanwege de provincie dreigende schade worden geconstateerd. Dit is op 18 juli op verzoek van de Faunabeheereenheid Gelderland gedaan waarbij geconstateerd is, dat door spreeuwen schade wordt toegebracht aan blauwe bessen ondanks de poppen, vliegers en gaskanon. Bij het hoger worden van de struiken komende jaren wordt wering steeds lastiger. Ook het Faunafonds is van mening dat spreeuwen in korte tijd belangrijke schade kunnen aanrichten aan blauwe bessen.

Conclusie

Er is voldoende reden om een ontheffing te verlenen voor schadebestrijding in blauwe bessen.

2 Andere bevredigende oplossingen

Ter voorkoming van schade wordt gebruik gemaakt van werende middelen om schade door spreeuwen te voorkomen. Aangegeven is dat gaskanonnen, poppen, vliegers(roofvogels) zijn ingezet en er desondanks schade optreedt. Voor het volgende teeltseizoen is het wel aan te bevelen om te investeren in afdeknetten conform het advies van Faunafonds.

Conclusie

Er is voldoende reden om eenmalig een ontheffing te verlenen voor schadebestrijding in blauwe bessen. Voor komende jaren zal geïnvesteerd kunnen worden in afdeknetten conform de aanbeveling van het Faunafonds ter voorkoming van schade in komende jaren.

3 Gunstige staat van instandhouding

De spreeuw staat niet op de Rode Lijst Vogels en wordt in Nederland niet in zijn voortbestaan bedreigd. De spreeuw is een zeer talrijk voorkomende vogel maar de landelijke broedpopulatie van spreeuwen vertoont de laatste jaren wel een gestage afname (bron: SOVON Vogelonderzoek Nederland). De spreeuw is als broedvogel over een groot deel van de provincie aanwezig uitgezonderd delen van de Veluwe. De spreeuw staat op de provinciale vrijstellingenlijst ook ten behoeve van gebruik van het geweer in fruit te weten pit- en steenvruchten. Voor de soorten op deze vrijstellingenlijst geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door schadebestrijding.

Conclusie

Het doden van enkele spreeuwen op grond van onderhavige ontheffing doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

Conclusie toetsingscriteria

Op basis van de toetsingscriteria is er voldoende grond om de gevraagde ontheffing te verlenen voor de periode heden tot 1 oktober 2016 om schade door spreeuwen in blauwe bessenteelt te bestrijden. Wel is het wenselijk om een beperking aan de aantallen te doden spreeuwen op te leggen van maximaal 5 stuks per dag per perceel. Het doden van enkele spreeuwen in aanvulling op de andere verjagingsmiddelen moet voldoende afschrikkende effect opleveren om belangrijke schade te voorkomen.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora en faunawet artikel 68 en gehoord het Faunafonds;

ONTHEFFING te verlenen aan:

J. Morren

- Van het gestelde in de artikel 9 van de Flora en faunawet, voor het opsporen, bemachtigen en **doden** van de beschermde **spreeuw** (*Sturnus vulgaris*) met **het geweer** op percelen bij hem in gebruik en gelegen aan de Zuiderzeestraatweg West te Doornspijk gemeente Elburg ter voorkoming van schade aan blauwe bessen.
- voor de periode heden tot 1 oktober 2016 ter voorkoming en beperking van schade aan fruitteelt te weten blauwe bessen.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

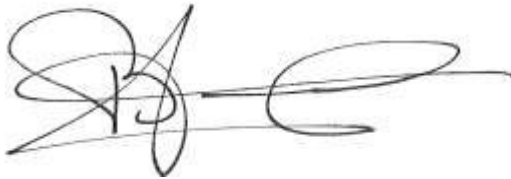
- 1 Van deze ontheffing mag uitsluitend gebruikgemaakt worden door jacht(akte)houders. De jacht(akte)houder heeft schriftelijke toestemming van ontheffing houder, en heeft een door laatstgenoemde afgegeven en gewaarmerkt afschrift van de onderhavige ontheffing- en met inachtneming van het volgende.
 - In de toestemming gedagtekend en ten hoogste een jaar geldig staan tenminste vermeld:
 - de persoonsgegevens van de gebruiker;
 - de periode waarvoor deze toestemming geldt;
 - de te gebruiken middelen;
 - een omschrijving van de schadepercelen inclusief ligging, gegevens betreffende grondgebruik
 - de betreffende diersoort.De geldigheidsduur van de toestemming dient binnen de ontheffingsperiode te vallen. Het uitvoeren van bestrijdingsmaatregelen middels toestemming dient te geschieden met inachtneming van de voorwaarden en beperkingen genoemd in de onderhavige ontheffing- en de toestemming.
- 2 Het toegestane middel mag uitsluitend aangewend worden op percelen met blauwe bessen en in een zone van 25 meter hieromheen.
- 3 Er moeten tenminste twee preventieve middelen worden ingezet, waarvan één fysiek en één akoestisch middel zoals aanbevolen door het Faunafonds.
- 4 Afschot is toegestaan tot **maximaal 5 vogels** per dag per schadeperceel.
- 5 Gegevens van ringen die aan poten van vogels worden aangetroffen moeten met een nauwkeurige opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels gezonden worden aan het : Vogeltrekstation Postbus 50, 6700 AB Wageningen (zie www.vogeltrekstation.nl)

6 De ontheffinghouder dient ervoor zorg te dragen dat uiterlijk binnen veertien dagen na afloop van de ontheffing schriftelijk verslag wordt gedaan aan ons college van het gebruik van deze ontheffing. Hiervoor moet het bijgevoegde rapportageformulier gebruikt worden (zie bijlage). Hierin worden tenminste vermeld:

- ondernomen acties en het effect daarvan (datum en resultaat);
- een opgave per dag van het aantal vogels wat op grond van deze ontheffing is bemachtigd gedood;
- een opgave van de desondanks ontstane schade.

Dit formulier kunt u digitaal indienen bij Post@gelderland.nl onder vermelding van het zaaknummer van de onderhavige ontheffing.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.